

NYENRODE
BUSINESS UNIVERSITEIT

**Benchmarking als instrument voor prestatie management
in de kinderopvang**

Bas Vermeulen

Executive Master of Finance & Control

Nyenrode Business Universiteit

EMFC 21

19-02-2024

Samenvatting

In de afstudeerscriptie is onderzoek gedaan naar de bijdrage die benchmarking kan bieden aan prestatie management in de kinderopvang. Benchmarkinformatie waarmee kinderopvangorganisaties zich onderling kunnen vergelijken biedt de mogelijkheid om te leren van elkaar en van best practices in de sector. Kinderopvangorganisaties blijken financieel relatief kwetsbaar voor conjuncturele schommelingen en beschikken als gevolg van uitgebreide wet- en regelgeving over een beperkt aantal mogelijkheden om hun prestaties naar eigen hand te zetten. Naast de financiële noodzaak om de eigen prestaties zorgvuldig te bewaken, tonen kinderopvangorganisaties ook een sterke behoefte aan benchmarkinformatie ter bevestiging van gemaakte beleidskeuzes. De hoofdvraag van dit onderzoek is hoe een plausibel benchmarkontwerp voor prestatie management door kinderopvangorganisaties eruit zou kunnen zien. Voor het vinden van een antwoord op deze vraag is een ontwerpend onderzoek uitgevoerd. Middels literatuuranalyse is onderzocht wat er bekend is over benchmarking, over kinderopvangorganisaties en over benchmarking in de kinderopvang. Het raamwerk dat uit deze literatuuranalyse volgt, is gebruikt om een aantal praktijkvoorbeelden van benchmarks te analyseren en heeft de basis gevormd van de interviews die onder drie deskundigen en vier kinderopvangorganisaties zijn uitgevoerd. Dit heeft geleid tot een voorlopig benchmarkontwerp, dat ter toetsing is voorgelegd aan een panel en heeft geresulteerd in een bijgesteld ontwerp, waarmee dit onderzoek is afgesloten. Daarnaast heeft het onderzoek nieuwe inzichten opgeleverd voor benchmarking in hybride sectoren en is een theoretisch raamwerk ontwikkeld ten behoeve van het beschrijven, analyseren en ontwerpen van benchmarks. Benchmarking in private en publieke sectoren is veelvuldig onderwerp van studie. De Nederlandse kinderopvang laat zich kenmerken als een hybride sector waar typische belemmeringen van benchmarking in private en publieke sectoren minder relevant lijken te zijn. Uit het onderzoek volgt dat er een duidelijke behoefte bestaat aan benchmarking onder kinderopvangorganisaties, waarbij leren van elkaar belangrijker lijkt dan het evenaren van best practices. Ook in de literatuur wordt benadrukt dat benchmarking zich heeft ontwikkeld tot een benadering waarin het verbeteren van de eigen organisatie door te leren van verschillen met andere organisaties centraal staat. Benchmarking wordt dan ook gezien als continue verbeterproces en de literatuur maakt inzichtelijk welke aspecten bijdragen aan succesvol benchmarken. Mede op basis van de input van een selectie van deskundigen, controllers en directeur-bestuurders van kinderopvangorganisaties heeft het onderzoek geresulteerd in benchmarkontwerp, dat voorziet in vier perspectieven waarmee de prestaties van kinderopvangorganisaties gebenchmarkt kunnen worden.

Vier benchmark perspectieven voor prestatie management in kinderopvangorganisaties

